

2020. év elejének mozgáskorlátozott személyeket érintő legfontosabb jogszabályi változásai

Az új év mindig számos változással jár a törvényeket, kormányrendeleteket illetően is, amelyek ugyan nem vonatkoznak minden érintettre, mégis érdemes megfelelő körültekintéssel megismerni az újonnan alkalmazandó vagy módosuló szabályokat. A mozgáskorlátozott emberekre vonatkozó szabályok közül több ugyancsak átalakításon és kiegészítésen esett át. Ezek sorában meg kell említeni, hogy 2020. január 1-jétől módosultak a megváltozott munkaképességű személyekről és ellátásairól, a szociális ellátásokról, a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról, a rokkantsági járadékról szóló jogszabályok egyes rendelkezései. 2020. március 1-jétől életbe lépő fontos változás lesz az egyfokú közigazgatási eljárás bevezetése közel 700 ügykörben. Ekkortól ugyanis ezekben az ügyekben megszűnik a fellebbezési lehetőség a járási hivatalok döntései esetében, az ügyfelek közvetlenül a bíróságnál élhetnek jogorvoslati jogukkal. Az ellátások igénylésekor célszerű a jogorvoslat módjáról is előre tájékozódni az illetékes kormányhivataloknál. Az alábbiakban a legfontosabb jogszabályi változásokat mutatjuk be, valamint kiemelten szerepelnek, hogy mely esetekben lett egyfokú a hatóság eljárása.

A megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól és egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXCI. törvény (a továbbiakban: Mmtv.) rendkívül fontos változása, hogy azon rokkantsági ellátásban részesülő személyeknél **nem kell elvégezni a felülvizsgálatot**, akiknek az öregségi nyugdíjkorhatár betöltéséig hátralevő időtartam az eddigi 5 év helyett a **10 évet nem haladja meg**. A 10 éven belüli időtartam a következők szerint számítandó:

- egyrészt ha a felülvizsgálatra az ellátás megállapításáról szóló vagy a felülvizsgálati eljárás során hozott döntésben meghatározott időpontban kerülne sor,
- vagy másrészt a felülvizsgálati eljárás megindításának időpontjában érne el a 10 évet meg nem haladó időszakot az ellátásban részesülő.

A törvény másik előremutató újdonsága, hogy rokkantsági ellátásban részesülő személy esetén a felülvizsgálatot nem kell elvégezni, ha a megváltozott munkaképességű személy rehabilitációja nem javasolt, mert egészségkárosodása jelentős és önellátásra nem vagy csak segítséggel képes. Ez a módosítás a súlyos, jellemzően gyógyíthatatlan betegségben szenvedő vagy jelentős sérülést elszenvedett olyan személyeket érinti, akiknek komplex minősítési kategóriája „E”. Számukra a rokkantsági ellátás továbbfolyósításához a felülvizsgálatot nem kell elvégezni.

A törvény másik újítása, hogy 2020. január 1-jétől a rehabilitációs ellátásban részesülő személy rehabilitációs hatósággal történő együttműködési kötelezettségét rögzíti. A törvény szövegéből kikerült ugyanis a kormányhivatal általi rehabilitációs terv elkészítésére vonatkozó kötelezettség, ez azt jelenti, hogy az ellátásban részesülő hatósággal való kapcsolattartásának, együttműködésnek többé nem ez a terv ad keretet.

Az Mmtv. végrehajtási rendelete, azaz a megváltozott munkaképességű személyek ellátásaival kapcsolatos eljárási szabályokról szóló 327/2011. (XII. 29.) Korm. rendelet alapján a 2019. december 31-ét követő kezdő időponttól megállapított rokkantsági vagy rehabilitációs ellátásra való jogosultság esetén az Mmtv-ben meghatározottak szerinti alapösszeg mértéke **104 405 forint**.

A megváltozott munkaképességű személyek ellátásaira vonatkozó eljárásokat is érinti a közigazgatás egyszerűsítése, az eljárások egyfokúvá válása. A kormányrendelet ugyanis 2020. március 1-jétől úgy módosul, hogy rehabilitációs szakértői szerv és orvosszakértői szerv a fővárosi és megyei kormányhivatal. Ez azt jelenti, hogy a megváltozott munkaképességű személyek ellátásaival kapcsolatos hatósági ügyekben – tehát ellátás iránti kérelmek elbírálásában, hatósági bizonyítvány kiállításában, felülvizsgálat elvégzésében – rehabilitációs hatóságként, továbbá rehabilitációs szakértői szervként és orvosszakértői szervként a **kérelmező lakó- vagy tartózkodási helye szerint illetékes kormányhivatal jár el**.

A rehabilitációs hatóságként, rehabilitációs szakértői szervként vagy orvosszakértői szervként eljáró Budapest Főváros Kormányhivatalának illetékessége Budapest főváros és Pest megye területére terjed ki.

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szocvtv.) 2020. január 1-től az ápolási díj, illetve a gyermekek otthongondozási díjának tekintetében úgy módosul, hogy az ápolási díjra való jogosultság kezdő napjának a gyermekek otthongondozási díja iránti kérelem benyújtásának napját kell tekinteni, ha az ápolási díjra való jogosultságot a gyermekek otthongondozási díjára való jogosultság iránti kérelem elutasításáról szóló döntés véglegessé válásától számított 30 napon belül benyújtott kérelem alapján állapítják meg. Ez azt jelenti, hogy amennyiben valaki a gyermekek otthongondozási díjára vonatkozó jogosultsági feltételeket ugyan nem teljesíti, ám az ápolási díj kitételeinek megfelel, és ezen ellátást igényli, új kérelme alapján a hatóság a korábbi, a GYOD esetén benyújtott kérelme szerinti időpontot veszi figyelembe, és az ápolási díjat ettől a korábbi időponttól állapítja meg. Ezáltal a kérelmező számára a hatóság igényelbírálásra fordított ideje nem vész el, részére az első kérelem benyújtásakor irányadó időpontra visszamenőleg folyósítható az ellátás.

Az ápolási díj havi összege a központi költségvetésről szóló törvényben meghatározott alapösszeg

- a) 100%-a az ápolási díj esetében,
- b) 180%-a a kiemelt ápolási díj esetében,
- c) 150%-a az emelt összegű ápolási díj esetében.

Magyarország 2020. évi központi költségvetéséről szóló 2019. évi LXXI. törvény szerint az ápolási díj havi alapösszege a 2020-ban **39 365 forint**.

Az Szocvtv. tartós ápolást végzők időskori támogatására vonatkozó szövegrésze ugyan új szabályozást nem tartalmaz, azonban lényegesen egyszerűsödött, igazodva az Alkotmánybíróság 2019. nyarán meghozott döntéséhez. 2020. január 1-jétől úgy szól a törvény, hogy a támogatásra az a szülő jogosult, akinek az öregségi nyugdíjra való jogosultságát megállapították, ha azon napot megelőzően, amelytől kezdődően az öregségi nyugdíját megállapítják, összeszámítva legalább 20 éven át saját háztartásában súlyosan fogyatékos, illetve tartósan beteg gyermekét ápolta, gondozta, és ezalatt legfeljebb napi 4 órában végzett otthonán kívül keresőtevékenységet, vagy a keresőtevékenységet az otthonában végezte. A támogatás megállapításához kapcsolódó rendelet a **tartós ápolást végzők időskori támogatásáról szóló 383/2017. (XII. 12.) Korm. rendelet értelmében** 2020. március 1-jétől a tartós ápolást végzők időskori támogatásának megállapításával kapcsolatos hatósági feladatokat a kérelmező öregségi

nyugdíja ügyében illetékes általános hatáskörű nyugdíjmegállapító szerv látja el. Ebből következően ez az eljárás is egyfokú lesz márciustól.

Az Szocvtv. az alanyi és a normatív közgyógyellátásra való jogosultság tekintetében úgy módosult, hogy 2020. január 1-jétől az **alanyi közgyógyellátásra való jogosultságot 4 évre, a normatív közgyógyellátásra való jogosultságot 2 évre** lehet megállapítani, a korábbi 2, illetve 1 év helyett.

A fogyatékosági támogatás megállapítását is szabályozó, **a súlyos fogyatékoság minősítésének és felülvizsgálatának, valamint a fogyatékosági támogatás folyósításának szabályairól szóló 141/2000. (VIII. 9.) Korm. rendelet** 2020. március 1-jétől az eljárás tekintetében változik. A hatályba lépő rendelkezés alapján a fogyatékosági támogatásra vonatkozó hatósági eljárásban a lakóhely szerint illetékes kormányhivatal jár el, így ez az eljárás is egyfokúvá válik.

A rokkantsági járadékról szóló 83/1987. (XII. 27.) MT rendelet értelmében a rokkantsági járadék havi összege 2020. január 1-jétől 38 670 forint.

A parkolási kártyák kiadására vonatkozó, azaz a mozgásában korlátozott személy parkolási igazolványáról szóló 218/2003. (XII. 11.) Korm. rendelet már tavaly novemberben megismert, azonban csak 2020. január 1-jétől életbe lépő szabálya értelmében a járási hivatal az igazolvány lejárta előtt 90 nappal értesíti az ügyfelet az igazolvány lejáratáról. Ezzel egyidejűleg tájékoztatja arról is, hogy ha a jogosultsága továbbra is fennáll, kezdeményezheti – kérelem beadásával, illetve a szükséges dokumentumok korábbi határozat, szakvélemény, valamint friss orvosi iratok csatolásával – az igazolvány meghosszabbítását.

A parkolási kártya meghosszabbítása az igazolvány lejárta előtt legfeljebb 90 nappal kezdeményezhető, ennél korábban nem indítható el az új parkolási kártya kiadása iránti eljárás. Az új igazolvány érvényességi idejének kezdete (időbeli hatályának kezdete) az új igazolvány kiállításának napja lesz.

A foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény értelmében 2020. január 1-jétől a munkaadó részére **megváltozott munkaképességű személy** foglalkoztatásához a munkabér és járuléka **legfeljebb hetvenöt százalékának megfelelő összegű támogatás nyújtható.** A támogatás megítélésének feltétele, hogy a munkaadó

- a megváltozott munkaképességű személy foglalkoztatását legalább a támogatás folyósításának időtartama alatt vállalja, és
- a támogatás iránti kérelem benyújtását megelőző 12 hónapban a munkavállaló munkaviszonyát a működési körében felmerülő okból felmondással nem szüntette meg, és
- kötelezettséget vállal arra, hogy a működési körben felmerülő okból a munkaviszony megszüntetésére a támogatás folyósításának időtartama alatt sem kerül sor.

Budapest, 2020. január 20.